Ч. 299 (13.844). Львів, середа 7. листопада 1934. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·50 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і долр. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конфіската „Діла“.

Вчорашнє (298) число „Діла“ підпало конфіскаті за цілу статтю про положення української кооперації на північно-західних землях.

Це вже 41-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

Німеччина припинила заграничні виплати.

БЕРЛІН, 5. 11. ПАТ. Оголошено такий урядовий комунікат:

З огляду на некорисний розвиток девізової ситуації Державний Банк приневолений користати з права, застереженого йому в берлінському трансферовому комунікаті з 29. травня 1934. р. і відкликати пропозицію заплатити 40 прц. готівкою на рахунок процентових бонів, а також претенсій, які зрівнано з процентовими бонами.

Розпорядок Державного Банку відібється некорисно на інтересах заграничних вірителів, особливо тих, що не користають з права викупу, запевненого спеціяльними умовами Німеччини з тими краями.

Балканська Антанта.

Агенція Аваса повідомляє з Анкари: Міністри загр. справ держав, що входять у склад т. зв. Балканської Антанти, підписали 2. н. м. статут антанти, після чого зредагували спільний комунікат, який стверджує: На Балкані мир не є загрожений, але оскільки він загрожений деінде, то координація діяльности Балканської Антанти з іншими чинниками позволить їй стати панею ситуації на Балкані.

На основі ухваленого статуту виконним органом Балканської Антанти буде рада, зложена з міністрів загр. справ, а при раді постійний секретаріят. Крім того буде створена економічна рада.

Наступне засідання ради Балканської Антанти відбудеться в Букарешті. Статут передбачує, що предсідник може скликувати надзвичайні засідання ради.

СТАМБУЛ, 5. 11. ПАТ. Мін. Тітулеску заявив представникові агенції Аваса, що на конференції балканського порозуміння в Анкарі обмірковувано справу вдержання миру. Без огляду на те, які можуть виринути можливости, Балканська Антанта знає тепер шлях, яким має ступати не вагаючись. Ми, говорив він, працювали не тільки для себе, але й для сусідів. Тому, що хочемо співпраці з Болгарією, ставимося до неї з такою прихильністю, якби вона була членом порозуміння.

Греція проти об'єднання Балкану з Малою Антантою

Грецький уряд заявився рішучо проти фузії союзу балканських держав з Малою Антантою, до якої прямує найбільше мін. Тітулеску. Про його наміри довідався завчасу Венізельос, що має не тільки власних детективів, але й дипломатичних кореспондентів, які повідомили його про пляни мін. Тітулеску. Венізельос вислав негайно телеграму до грецького міністра закорд. справ Максімоса, що є теж ворогом нової балканської політичної констеляції і не допустив до її здійснення. Тимто й спеціяльна місія мін. Тітулеску на балканській конференції не повелася.

Німецька преса проти французької інтервенції.

БЕРЛІН, 4. 11. ПАТ. Повідомлення Райтера про французьке військове поготівля на границі Сарського басейну дало німецькій пресі привід до завзятих атак на Францію.

„Дойтше Альг. Цтг.“ запитує, чи Франція хоче воскресити духа Шляґетера і затроїти на все німецько-французькі взаємини. „Остерігаємо Европу, — пише часопис — що протестуємо проти політики насилля, якого наслідки не дадуться передбачити“.

„Берзен Цтг.“ виступає з погрозами під адресою президента адм. комісії Кнокса, заявляючи, що мірка перебралася, називаючи його речником найскрайнішої французької інтервенційної політики, якого треба негайно усунути і заступити ким іншим, більше відповідним.

Урядова „Діпльоматіш Політ. Кореспонденц“ полемізує з арґументами Франції, покликуючись на рішення Ліґи з 1925-6 р. й доказує, що ті рішення мали на меті позбутися французьких військ із басейну. Німецька опінія не може бути байдужною супроти яскравого нарушення закону, яким була би французька інтервенція в Сарщині.

Протестують проти цензури.

МАДРИД. ПАТ. Посли з республиканської акції та соціялістичні посли постановили не брати участи в нарадах кортезів, поки буде цензура. Також і баскійські посли запротестували проти цензури.

Неясна ситуація у Франції.

ПАРИЖ, 5. 11. ПАТ. Ґенеральний буджетовий референт заявив, що буджет буде представлений в парляменті у вівторок. В політичних колах думають, що після суботнішної промови Думерґа наступив у парляменті деякий зворот на користь уряду, хоч є сильна опозиція соціялістів і зближених ґруп.

Большевики заплатять відшкодування.

МОСКВА, ПАТ. 4. листопада заключили умову між делегатом концесії та представником т-ва Лєна Ґолдфилдс.

Московський кореспондент „Дейли Телеґрафу“ повідомляє, що англійсько-большевицький спір за відшкодування за зірвання умови Совітами з концесіонарем Лєна Ґолдфилдс Комп. остаточно зліквідували так, що Совіти заплатять 3 міл. фунтів до 8 і пів літ у 40 ратах.

Виселюють мадярів.

БІЛГОРОД. ПАТ. Адміністраційна влада почала виселювати мадярських горожан, які живуть у Югославії. Є їх около 30.000 осіб. Виселеним дають час лиш для полагоди особистих справ.

Національно-соціялістичний рух в Австрії.

(Від нашого кореспондента.)

Відень, 2. листопада 1934.

По невдачі національно-соціялістичного пучу в липні ц. р. німецькі націоналістичні сили в Австрії стоять перед потребою нового збирання сил. Як не зникла по лютневій революції соціялістична течія, так і націоналістичний рух в Австрії ще живий. І надалі вірні йому в своїй більшости **інтелектуальні верстви і студентство, міщани на провінції та почасти й селянська молодь.** Але головна сила німецького націоналізму в Австрії — це та велика частина **урядовців у державній адміністрації та екзекутиві,** які донині явно чи тайно стоять у його таборі. Симпатії суддів напр. до політично обвинувачених нац.-соціялістів виявляються часом дуже яскраво, а численна участь поліцаїв, жовнірів та урядовців у липневих подіях нині вже не є ніякою тайною.

Не диво, що така поява справляє австрійському урядові неабияку журбу. Він, щоправда, покищо паном ситуації, але повних симпатій ні в краю ні за границею не міг собі здобути. Так напр. робітництво дальше стоїть осторонь і бойкотує, де це тільки можливо, урядові профсоюзи. Раз-у-раз поліція відкриває нові гнізда червоної пропаганди, тайні комуністичні друкарні тощо. Маючи за собою у всякому разі **тільки меншість населення,** уряд Шушніґа потребує для переведення свого „авторитетного“ курсу співпраці вірного їй урядництва. Головно це (аледви чи також інтервенція рідко коли в Австрії перебуваючого німецького посла Папена) викликала вже від якогось часу **лекший курс австрійського уряду супроти націоналістичного руху.** Смертних присудів на „політичних“ вже більше не виконують, арештованих, що сиділи в концентраційних таборах часами навіть урочисто в присутности члена уряду в чимраз більшому числі амнестують. Великі націоналістичні організації, як Німецький Гімнастичний Союз, Німецько-Австрійський Альпейський Союз або Німецьке Шкільне Товариство, розвязання яких наслідком пучу вимагали дуже енерґійно, можуть спокійно продовжувати свою діяльність.

В такій замиреній вже доволі атмосфері почалися в останніх днях жовтня **переговори австрійського уряду з заступниками націоналістичних кол у справі притягнення їх до співпраці в державній роботі.** Становище обох сторін було ось-таке:

Націоналісти під проводом інж. Райнталера і д-ра Ріеля вимагали: на полі заграничної політики такого курсу, який відповідав би німецькому характерові Австрії та спільним ні-

тересам цілого німецького народу, а також покінчення з протинімецькою пропагандою; на полі внутрішньої політики амнестії для всіх засуджених та арештованих нац.-соціялістів, відкликання видалених зі служби урядовців, перебрання австрійських леґіонерів-утікачів, допущення націоналістичних елементів до Фронту Батьківщини через створення у ній „єдиного національного фронту“, покликання націоналістів до нових урядових корпорацій.

Уряд поставив такі вимоги до нац.-соціялістів: зректися всяких терористичних актів, покінчити з гітлерівською пропагандою, вступити до Фронту Батьківщини одиницем (індивідуально).

Що ті переговори з обох сторін велися **на підставі державної незалежности Австрії**, розуміється само собою. Самозрозуміло також, що при таких далекосяглих противенствах виявилась потреба відложити переговори до пізнішого речинця. Покищо 1. листопада створено в Австрії **законодатні державні корпорації**, як видно зі списів їх членів, без участи націоналістичних елементів.

Голоси преси, як і публична опінія, дають доволі вірний образ про теперішні вигляди німецького націоналістичного руху в Австрії. Той рух має підтримку в таких обставинах: Скріплення національного руху у всіх народів, поневолених постановами версайського договору, є реакцією природною. Щодо німецького населення Австрії, котрому заборонили проти його волі та проти явної ухвали парляменту з 1918-го року злучитися з Німеччиною, то довголітнє односторонне й партійне фактичне панування соціяльної демократії у Відні під переважним жидівським проводом принесло зі собою небувалий зріст антисемітизму. Той антисемітизм, як відомо, характеристичний саме й для нового німецького націоналізму, найшов собі багато поклонників і в кругах австрійських ґаймверів, і в кругах християнських суспільників. Протижидівські тенденції приписують навіть канцлерові Шушніґові та генеральному секретареві Фронту Батьківщини Адамові. Про потребу зібрання всіх горожанських сил до боротьби проти відживаючого соціялістичного руху вже згадано. До того ще приходить величезне значіння німецьких туристів для австрійського готелярства, як взагалі значіння німецького ринку для австрійського господарства. Приклад національного обеднання Німеччини, як і всеж таки деякі успіхи німецької заграничної політики саме в сусідстві наддунайського району, — всі ті обставини могли би причинитись до майбутнього змінення обему та впливу німецького націоналістичного руху в Австрії.

Превелику шкоду спричинив собі безперечно націоналістичний рух сам своїм **невдалим пучом у липні ц. р.** Він виявив яскраво всі **недомагання націоналістичної організації**, брак впливових провідників, доволі пусту фразеольогію. Розвиток внутрішніх відносин у Німеччині також зробив своє. Особливо нещаслива церковна політика німецького уряду, використана відповідно католицькою пропагандою в Австрії, відбила широкі маси католиків від націоналізму. Крім тої церковної акції та веденої очевидно нелеґально соціялістичної акції противиться поширенню гітлеризму в Австрії ще й третій чинник. Пропагуючи окрему „староавстрійську традицію“ в противенстві до всенімецького націоналізму, повелося створити ідейний **підклад для монархістичного руху в Австрії.** За останній рік виріс він дійсно до несподіваних розмірів. Зовнішним висловом його є ті численні признавання почесного громадянства Оттонові Габсбурґові в цілій низці австрійських місцевостей, далі поворот ерцгерцоґа Евгена з вигнання, урядовий плян звороту приватних маєтків Габсбурґам та збільшення впливу староавстрійської шляхти на уряд та на адміністрацію. Реставрація Габсбурґів в Австрії щоправда, ледви чи актуальна, але вже таки монархістичний рух як атракція для міщанства й урядництва протиділає сильно розвиткові націоналістичних ідеалів.

А найважніше: гостре противенство Франції та Італії, головних помічників кожного австрійського уряду, що оглядається за позичками (а котрий з них такої позички не шукає), які ніколи не згодяться на якунебудь злуку Австрії з Німеччиною. Тимсамим вони всіми можливими засобами й силами протиділали і будуть протиділати всякому вільнішому розиткові націоналістичного руху в Австрії.

Віденець.

З нашої кооперації.

БУДУЧЧИНА РЕВІЗІЙНОГО СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ.

У відомій справі вимог Кооперативної Ради щодо зміни статуту Р. С. У. К. відбулося 25. жовтня засідання Ради Р.С.У.К. Ціла Рада вислухала з глибоким зворушенням заяви непохитної вірности, яку зложили Ревізійному Союзові Українських Кооператив представники нашої кооперації з Волині, Холмщини та Полісся й однодушно рішили звернутися до Кооперативної Ради у Варшаві з представленням, що домагання про затверджування Дирекций Р.С.У.К. виходить поза межі обовязуючих законів, а територіяльне та фахове обмеження ревізійних управнень Р.С.У.К. вдаряє в український нарід так виїмково й болюче, як в ніякий інший нарід та в ніякий інший Союз. Однодушно ухвалено теж повідомити Кооперативну Раду у Варшаві, що Р.С.У.К. готов пристосувати свій статут до нових кооперативних вимог, одначе передовсім з цим, щоб його ревізійні управнення охоплювали всі українські землі в Польщі.

Згідно з ухвалою Ради Р.С.У.К. вислано 27. жовтня відповідь Р.С.У.К-у Кооперативній Раді. Як довідуємося, представники польської кооперації на засіданні Кооперативної Ради не станули в обороні компетенції Р.С.У.К. і голосували за обмеженням діяльности Р.С.У.К. до трьох воєвідств. Рівночасно Кооперативна Рада висловилася проти творення реґіонального волинського Союзу і проти створювання нового Ревізійного Союзу при Львівській Рільничій Палаті. Останнє слово в цих справах має ще міністр скарбу.

Ревізійний Союз Українських Кооператив звертає увагу у своїм офіційнім органі „Госп. Кооп. Часописі“, що вже тепер перед остаточним рішенням деякі чинники, передовсім на Волині і Поліссі, натискають на наші кооперативи

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 7. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 17

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Копитчак був катехитом у Тернополі до 1892 р. В тім році трапився в тернопільській ґімназії страшний випадок. Ученик Швед, українець, застрілив учителя Ґловацького. Це звернуло увагу на відносини в тій ґімназії та на причини подібного значіння серед молоді, а одною з цих причин признали факт, що гр.-кат. катехит не лиш не має ублагороднюючого впливу на молодь, але деморалізує її своїми драконськими методами, своєю грубістю і безсердечністю. Це було причиною, що Копитчака спенсіонували. Тоді він пригадав собі мене, — а був я тоді вже адвокатом у Стрию — і звернувся до мене з проханням, щоб виступити проти його спенсіонування в правній дорозі, або й у дорозі жалоби до адміністраційного трибуналу. Та після розгляду справи переконався я, що до подібних заходів не було в цій справі ніяких основ і ніяких виглядів на успіх.

Кілька літ пізніше умер Копитчак, живучи в Тернополі на пенсії. При тому всьому був він людиною глибоко очитаною, мав дуже багато відомостей з усяких наук, знав багато мов, між іншими такі, як гебрейську, сирійську і халдейську, так, що можна його було називати „ходячою енциклопедією“. Так щож, коли не було в нього правдивого інтелекту й ані трохи продуктивности! Всі його відомости були сирим, необтесаним матеріялом, якого не вмів використати ані для себе, ані для інших. З переконання був це з початку великий москвофіл, страшний ворог фонетики, про котру говорив усе, що якби міг, то одним замахом її „встребилби“. Одначе пізніше, здається, під впливом Барвінського, настала в нього деяка зміна так, що навіть раз написав статтю до „Правди“ про Владислава Челяковського, яка була й друкована у „Правді“, і то ненависною фонетикою. Та це було неначе якесь lucidum intervallum. У людській памяті, зокрема в памяті молоді, не записався добре під ніяким оглядом.

Між професорами поляками, що були за моїх часів у Тернополі, були замітніші два математики, Міхал Дура і Фелікс Погорецький. Перший дуже строгий і вимагаючий, старий кавалер і дивак, відомий у цілім місті своєю оригінальністю, мав усеж серед молоді повагу, завдяки свому ясному і легкозрозумілому викладові математики й фізики, а ще більше завдяки своїй справедливости і безсторонности. Вимагав багато і клясифікував гостро, але не було в нього ріжниці між хлопськими синами і графчуками, яких багато переходило з езуїтського конвікту до ґімназії. Тямлю, як деяких з останніх в осьмій клясі відправляв від таблиці зі словами: „Ależ to pan hrabia osioł jesteś!“ Другий математик у ґімназії, проф. Погорецький, теж був строгий і вимагаючий, зате не такий дуже неприступний. Кожна матура була для нього багатим живом; любив полювання і взагалі господарство та скуповував ґрунти під містом, з яких заокруглив зчасом ґарний фільварочок. Фільварочок цей звався загально „матуруфка“. Погорецький перейшов відтак з ґімназії на інспектора окружних народніх шкіл, а по смерти Сілецького став ґімназійним директором. Пішовши на пенсію, став бурмістром міста і був також соймовим послом з міста Тернополя.

Велику повагу у ґімназії мав професор фільольоґії Вільгельм Габріґель, родом і переконанням німець, який учив у нас також ґеоґрафії та німецької мови. Старий і справедливий педаґоґ, став пізніше директором німецької ґімназії в Бродах.

У моїй і моїх товаришів памяті найкраще записався як учитель Йосиф Чарнецький, фільольоґ і ґерманіст, який прийшов до Тернополя 1876 р. молоденьким учителем, покинувши щойно мури університету. Обнявши у нас у шестій клясі науку греки й німецької мови, учив цих предметів і рівночасно був господарем кляси аж до матури. Він умів справді вчити і від нього скористали ми багато. Приготовлювався до годин у школі дуже дбайливо і вкладав в науку все своє єство. Його наука не була сухим питлюванням приписаних уступів з книжки, як у багатьох інших, а вкладав у неї життя і надавав їй принадну форму, кладучи вагу на естетичну сторону читаних творів і виробляючи в учеників літературний смак та замилування до літератури. З нім. літератури розбирав широко драматурґію Лессінґа й естетичні розправи Шлеґля, відтак трильоґію Шіллера „Валенштайн“ і рівночасно у незвичайно займаючий спосіб при лектурі Софокля викладав про грецьку драму, причому переводив усе порівнання між старинною і сучасною літературою. Це був учитель, що давав ученикам правдиву клясичну освіту, яка залишалася на все життя, а при своїй прихильній і тактовній поведінці зєднував собі симпатії молоді. Його наука придалася мені нераз у житті, і кожний із нас завдячує йому значну частину своєї освіти.

Людкевич, Горбаль і Чарнецький були це ті найкращі вчителі, яких память переховуємо все з вдячністю. З інших учителів, які перейшли в тих часах через тернопільську ґімназію, не лишилося нічого замітнішого в моїй памяті.

(Далі буде.)

щоб вони якнайскорше виступили з Р.С.У.К. та вступали до польського Союзу „Сполем". Р.С.У.К. взиває кооперативи до останньої хвилини обстоювати своє право.

БОРОТЬБА З „МАНКАМИ".

Ревізійний Союз Українських Кооператив видав для своїх кооператив окрему інструкцію, як не допускати до касових і товарових недоборів (манк) та як забезпечуватися перед ними. Товарові та касові недобори — це побіч розборгування найстрашніша язва нашої і не тільки нашої, кооперації. Читаємо у „Сполем", офіційнім органі польського „Союзу Кооперативів Споживчих", що кооперативи того Союзу мали в 1932 р. касових і товарових недоборів на просто неймовірну суму 1,055.000 зол. Наша кооперація, хоч не в такій мірі, але терпить теж на цей боляк у виді т. зв. манк, які винищують нашу кооперацію не тільки матеріяльно, але ще більше підривають її морально і відбирають довіря мас до неї.

Ревізійний Союз Українських Кооператив приступив до безпощадної боротьби з цією язвою, і візвав до цієї боротьби всі повітові осередки та низові кооперативи. Побіч правильного книговедення і постійної контролі завідуючих чинників одним із засобів забезпечитися від манка мають бути готівкові кавції від крамарів. На випадок, коли готівкове забезпечення буде невистарчальне, слід крамареві стягати забезпечення з місячної платні.

СКІЛЬКИ В НАС КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВ?

З нагоди „Міжнародного Дня Ощадности", який відбувся 23. X. ц. р., подає „Господарсько-Кооперативний Часопис" докладну статистику наших кредитових кооператив. З кінцем 1933 р. належало до Р.С.У.К. 490 кредитових кооператив, обєднаних у своїй кредитовій централі: „Центробанку". Обняті статистикою 467 кооператив мали кругло 120 тисяч членів. Власні капітали тих кооператив доходять до 5 міліонів золотих, пересічно на одну кооперативу поверх 10 тисяч зол. Щадничі вкладки 6 і пів міліона зол., себто пересічно на одну кооперативу 14 тисяч зол. Стан уділених позичок на одну кооперативу пересічно около 24 тисячі зол.

Жіноцтво Волині при сільсько-господарській роботі.

Філія „Сільського Господаря" в Луцьку від кількох років веде господарську працю серед жіноцтва по селах, орґанізуючи їх у жіночі секції при своїх кружках, а в цьому році спробувала влаштувати перший зїзд представниць організованого жіноцтва з цілого повіту.

І ось дня 28. жовтня ц. р. відбулася в Луцьку повітова жіноча господарська нарада, на яку понад сподівання прибуло 102 жінки. Деякі прибули з досить далеких околиць — з Буянь (20 кільом.), Звірів (22 кл.), Тростенець (36 км.) і т. д.

Через те, що нарада була скликана безпосередньо радою Філії, відкрив її голова п. В. Островський коротким вступним словом про завдання наради і покликав на заступниць аґр. інж. Ір. Зіброву, голову повітової жін. секції в Луцьку і голову жіночої секції при кружку „С. Г." в Буянах п. О. Свиріпу, а на секретарку п. Просвиську. Потім п. Островський передав головування п. Зібровій.

Згідно з порядком дня виголосили реферати: аґрон. інж. Зіброва про орґанізацію жіноцтва в повіті, інж. агр. М. Нищий про участь жіноцтва в годівлі, інструктор К. Малаховський про жіночу працю в городництві, голова В. Островський про народній промисл і д-р Л. Зарицький, лікар-гігієніст філії, реферат з ділянки гігієни.

Відомости жіноцтва з місць про працю жіночих секцій при кружках викликали надзвичайно симпатичне враження. Учасниці наради довідалися багато цікавого й корисного.

Отак секція в Буянах перевела вишкіл крою й шиття, конкурс чистоти хат, одягу, білля, посуди, комор і т. д. Секція у Воротневі теж перевела вишкіл крою й шиття, а почасти й куховарства, розпочала плекання рубарбару, зайнялася перетворами овочів і ягід і т. д. Одні секції зробили більше, інші менше, але жіноцтво всіх секцій виявило жагуче бажання знання й практики та намагалося щось робити.

Інформації голови жіночої секції при кружку в Буянах п. Свиріпи були нагороджені дружніми оплесками. Ще сильніше оплескували надзвичайно гарну по формі і цінну змістом промову голови жіночої секції в Піддубцях п. Кротюкової.

Наприкінці нарада ухвалила резолюцію, якої загальний зміст такий: закликати все жіноцтво до організації на хліборобському ґрунті, здобувати собі знання з госп. книжок і часописів та від агрономів, а практику в досвідах кружків та бути взірцем для решти жіноцтва.

Після кількох вільних внесків голова п. Островський, ще раз привітавши сільське жіноцтво, закликав його до дальшої праці й господарського поступу та підкреслив великі здібности української жінки, що завжди брала діяльну участь у витворюванні наших культурних цінностей.

Згадана жіноча нарада буцім то подія невелика. Всього було з повіту 102 жінки. А проте ця нарада говорить дуже багато й має більше значіння, ніж здавалось би. Вона свідчить про те, що українське жіноцтво Волині швидко зростає в культурному відношенні й бере значну участь у господарському поступі. Конкурсові чистоти в Буянах моглоб позаздрити жіноцтво й найбільш культурного народу, гарна промова селянки п. Кротюкової булаб такою самою прикрасою кожної селянської господарської конференції на Заході, а загальне зацікавлення господарським поступом, виявлене нарадою, є високим свідоцтвом швидкого підіймання рівня волинського селянства.

І мимохіть виринає сумна думка: чому жіноцтво інших повітів не має можливости так само служити культурі, поступові й народньому добробутові?

А далі хочеться висловити жаль, що на цій нараді не було представників чужої преси, яка виписує про наше українське населення Волині всякі дурниці. Може неодин з них протер би собі очі.

Х.

СВЯТА 1-го ЛИСТОПАДА.

ВІДЕНЬ.

Український Клюб у Відні — це гарна домівка, зложена з 2 кімнат і салі зі сценою. Цьогорічне свято 1-ого листопада згуртувало в його салі велике число нашого громадянства з ріжних кругів. Настрій незвичайно гарний, нічого жалібного, навпаки — вичувалося великий підйом духа, енергію та сильну волю. Вичувалося, що тут люди знають, чого хотять і хоч бачать перед собою тяжкий шлях, але у великій єдности та концентрації волі вірять у перемогу.

Такі думки висказав у палких словах промовець д-р Світлик (мол.), витаючи приявних. У зворушливий та красномовний спосіб змалював студ. Янда значіння незабутнього дня могутнього зриву. Дальше програму виповнили: декламація та продукції муж. хору під управою п. Андрія Гнатишина. Ми почули Гайворонського „За рідний край", „Стрілецьким шляхом" та Кошиця „Дума про зруйнування Січи". Передання тих творів було дуже дбайливе, хор здисциплінований і вміє віддати динамічні нюанси.

Спеціяльна похвала належиться диригентові за його працю у культивуванні нашої хорової пісні та за труд, який мусів вложити, щоб зібрати такий гарний та досить чисельний хор.

По офіціяльній програмі на товариській гутірці пройшов час дуже мило. Я з приємністю стрінула тут ріжних наших співаків, піяністів та скрипаків, які із запалом студіюють музику та можуть розвивати свій талант у тій музично високомистецькій атмосфері, яка все ще є у Відні.

І. Приймова.

Радить бути обережним із СССР.

ПАРИЖ, 5. XI. ПАТ. Часописи зазначують, що відчит сен. Лереді про закордонну політику Франції на Конґресі Алієнс Демократік викликав живий відгомін серед слухачів.

Бесідник домагався навязання найтісніших взаємин із Польщею та Малою Антантою, а радив бути обережним у відношенні до СССР. „Большевикам потрібний наш гаманець. Ми повинні їм на це відповісти: „Добре, одначе перед тим закиньте всяку комуністичну пропаґанду у Франції". Франції не треба большевицького амбасадора в Парижі, вистане зовсім військовий аташе.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Румунії арештували члена хорватської терористичної орґанізації. Хто він, досі не ствердили. Арештований признався до участи в ріжних терористичних атентатах, та заперечує начеб брав участь у марсельському атентаті.

— На 6-х зборах німецької соц.-демократичної партії в Чехії та Моравії взяло участь 90.000 осіб. Маніфестації ці були відповідю на конґрес судетських німців із 21. жовтня, на якім зазначилися нац. соціялістичні напрямки.

— Першу нагороду 2.000 фунтів за перегони Англія—Австралія одержав Пермантіє, другу нагороду 1.000 фунтів Мельровз.

Торговля жовтими.

НЮ ЙОРК. ПАТ. Поліція впала на слід ватаги, яка займається торговлею жовтими. Тому два місяці привезли з Трінідаду 39 китайців, обіцюючи їм за 1.500 долярів улекшити приїзд до Злучених Держав. Китайців помістили на дві кораблі. По дорозі вкинули в море 4 жовтих, що були занедужали підчас подорожі. Інших всадили до мішків від барабоуль і викинули в Кінґсбері в стейті Ню Джерзі. Там їх помістили в пивниці покинутого дому. Як прийшла поліція було ще живих 17 китайців.

За замах на А. Гумена і вбивство поліційного агента Яцину.

Чергова велика судова розправа ОУН. у Львові.

У понеділок, 5. листопада ц. р. почався перед судом присяжних у Львові черговий великий політичний процес проти 9-ох молодих українців. Розправою проводить окружний суддя д-р **Двожак**, як вотанти у трибуналі засідають судді **Міхале** і **Козьоровський**.

Обвинувачує прок. д-р **Прахтель-Моравянський**.

ПІДСУДНІ Й ОБОРОНЦІ

1) **Зенон Матла**, 24-літній студент університету зі Львова за приналежність до ОУН і приказ до вбивства;

Боронить д-р Ст. Шухевич.

2) **Лев Стойкевич**, 24-літній кравець, замешкалий у Львові, за приналежність до ОУН і намову до вбивства;

Боронить д-р Лев Ганкевич.

3) **Іван Микитюк**, 25-літній абсольвент техніки зі села Потуриці пов. Сокаль, за приналежність до ОУН;

4) **Мирон Богун**, магістер зі Львова, за приналежність до ОУН;

5) **Юрій Малиновський**, 22-літній студ. прав з Жовкви, за приналежність до ОУН;

Всіх трьох вищеназваних боронить д-р Вол. Старосольський.

6) **Тарас Галапац**, 25-літній міщанин з Жовкви, абсольвент 6 гімн. кл. за приналежність до ОУН і намову та допомогу до вбивства;

Боронить д-р Павенцький.

7) **Володимир Касараб**, 23-літній переплетчик з Жовкви, за приналежність до ОУН і намову та допомогу до вбивства;

Боронить радн. Білинський.

8) **Семен Васечко**, 20-літній абсольвент гімназійний, ученик молочарської школи в Стрию, за приналежність до ОУН і намагане вбивство Антона Гумена в Жовкві (б. голови Повіт. Союзу Кооператив у Жовкві).

Боронить д-р Семен Шевчук.

9) **Гринь Куликовець**, 21-літній переплетчик з с. Липина к. Жовкви.

Боронить д-р Ол. Марітчак.

ЗАЦІКАВЛЕННЯ ПРОЦЕСОМ.

Лавки для журналістів щільно заповнені представниками української, польської і жидівської преси у Львові. На салі теж нема ніодного вільного місця. Зацікавлення розправою дуже велике.

ДВА АКТИ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

На розправі відчитано два акти обвинувачення, а саме:

Проти підсудних Тараса Галапаца, Володимира Касараби і Гриня Куликівця за вбивство і намову до вбивства поліційного агента С. Яцини. Крім того одночасно відбувається проти підс. Зенона Матли і товаришів за приналежність до ОУН і намагане вбивство Антона Гумена.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ У СПРАВІ ЗАМАХУ НА АНТОНА ГУМЕНА.

В ночі з 1. на 2. липня ц. р. Антін Гумен вертався коло год. 12-ої з концерту до дому. Саме тоді, як роздягався, впали крізь вікно два стріли. Одна куля не вцілила, друга пробила ліву частину легенів і мало не нарушила серця. Куля, найдена в кімнаті і луска побіч вікна вказували, що справник стріляв з автоматичного револьверу, калібру 7,65.

В днї 21. вересня ц. р. Гринь Куликовець застрілив на приказ ОУН. поліційного агента Станислава Яцину, теж з автоматичного револьверу, марки Ф. Н., калібру 7,65. На тій основі поліція здогадувалася, що А. Гумена намагалися вбити теж на приказ ОУН.

Арештовані В. Касараб і Т. Галапац, каже далі акт обвинувачення, зізнали, що були членами ОУН і вдержували організаційні взаємини з Львом Стойкевичем, який був звязковим між членами ОУН у жовківськім повіті і цією організацією у Львові. Він передав обом арештованим нелегальні видання ОУН, відбирав від них звіти і познайомив обох з підс. Зеноном Матлою.

В зимі 1933-34 підсудні Касараб і Галапац були кілька днів на інструкторському курсі О. У. Н. у Львові, на якому були виклади про ідеольогію та організацію ОУН та засади конспірації.

Арештовані Касараб і Галапац пізнали зі світлин і при конфронтації, що на курсі викладали підсудні І. Микетюк і М. Богун.

У червні ц. р. підс. Касараб і Галапац рішили „спрятати" Антона Гумена, якого вважали симпатиком комуністів. Цей плян зясували підс. Стойкевичеві. По якімсь часі Стойкевич повідомив Галапаца, що „Чорний" себто підс. Матла видав приказ убити А. Гумена.

Касараб по нараді з Галапацом рішили, що Гумена застрілить Васечко. Тому Касараб візвав Васечка зі села Боянця до себе і вручив йому револьвер. Вказівки у справі вбивства — каже акт обвинувачення — дав підс. Васечкові Галапац, який стрінувся з ним під лісом Гарай. Васечко став слідкувати за Гуменом. Щойно 1. липня ц. р. Васечко заявив Галапацові, що піде на вистави в Народньому Домі застрілить Гумена. В дні 2. липня ц. р. Васечко — каже акт обвинувачення — оповідав подрібно Галапацові, як виконав замах на Гумена. Згідно з вказівками Васечко йшов за Гуменом, опісля випередив його і хотів застрілити його на вулиці. Одначе зайшов за далеко, бо Гумен увійшов до своєї хати. Тоді Васечко підійшов під вікно і побачивши сильветку Гумена, стріляв до нього двічі. Після того втік до Народнього Дому й у кльозеті сховав револьвер.

При кінці липня і з початком серпня ц. р. Касараб, Галапац і Куликовець розмовляли про доходження у справі вбивства Гумена. Тоді Куликовець заявив, що поліційний агент (Яцина) шкодить ОУН. та додав, що його „калатне". Після тієї розмови Галапац зустрінувся зі Стойкевичем і йому заявив, що треба Яцину вбити, бо він є небезпечний для О. У. Н. І тоді підс. Матла видав приказ убити Яцину. Підс. Касараб приказав виконати цей атентат на Яцину Г. Куликівцеві. Цей почав слідкувати за Яциною і тому вбивство відволіклося. У міжчасі приїхав до Жовкви підс. Л. Стойкевич і робив закиди Галапацові і Касарабі, чому ще не виконали приказу вбивства Яцини.

Підс. Касараб зізнав, що його втягнув до ОУН Юрій Малиновський.

Підс. Зенон Матла, Іван Микитюк, Мирон Богун, Семен Васечко і Юрій Малиновський не признаються до вбивства ні до приналежности до ОУН ні до намаганого вбивства Гумена.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ У СПРАВІ ВБИВСТВА АГЕНТА ЯЦИНИ.

В дні 21. вересня ц. р. вертався поліц. агент Станислав Яцина з Народнього Дому у Жовкві, де виконував службові обовязки. При вул. Пілсудского невідомий справник стрілив зпозаду в голову і С. Яцина непритомний упав на землю.

ВТЕЧА ВБИВНИКА.

Прохожі бачили, що вбивник, у білому плащі, утік у бічну вуличку, яка вела до села Липина. На основі конфіденційних відомостей устійнено, що білий плащ у селі Липині має Іван Тимків. І дійсно в його стодолі поліція знайшла білий плащ. І. Тимків зізнав, що плащ позичив від нього критичного дня Гринь Куликовець.

РЕВІЗІЯ У ВБИВНИКА.

В дні 24. вересня ц. р. поліція перевела ревізію у Гриня Куликівця. У куферку емігранта Гриця Калитинського найшла нелегальні видання ОУН, військові підручники, револьвер марки Ф. Н., калібру 7.65 з пяти кулями. Тому що побіч Яцини поліція найшла луску калібру 7.65, впало підозріння, що саме з того револьвера вбито С. Яцину. Спершу підс. Г. Куликовець відпекувався від вбивства. Щойно пізніше признався до вбивства, кажучи, що вбив Яцину на приказ ОУН. Цей приказ передали йому підс. Т. Галапац і Володимир Касараб.

До ОУН втягнув його підс. Касараб, передавав йому нелегальні видання ОУН, військові підручники і револьвер марки Ф. Н. У літі ц. р. підс. Касараб приказав Г. Куликівцеві слідкувати за С. Яциною, а в половині вересня ц. р. заявив, що має вбити Яцину. В дні 20. вересня ц. р. Г. Куликовець зустрінувся з підс. Галапацом і цей повідомив його, що має застрілити слідуючого дня С. Яцину по концерті в Народнім Домі. Підс. Г. Куликовець позичив білий плащ від Тимкова, надягнув старий капелюх, який йому подарував давніше Галапац, і вибрався до Жовкви, де по концерті стрілив до С. Яцини і втік до Липини. По дорозі кинув капелюх, плащ сховав у стодолі Тимкова, а револьвер сховав у куферку в Калитинського. Ключ від цього куферка носив зі собою і його найшла поліція.

Підсудні Т. Галапац і В. Касараб спершу не признавалися і щойно пізніше при взаємних конфронтаціях призналися, що видали приказ Куликівцеві вбити Яцину. Тому прокуратор притягнув підс. Т. Галапаца і В. Касарабу до відповідальности за видачу приказу і намову до вбивства по думці статтей 26 і 225 § 1 к. з.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

Перший зізнає підс. **Тарас Галапац**, **який признається до вини.** До ОУН втягнув його по повороті з війська підс. Касараб. Опісля познайомив його з підс. Куликівцем. Подрібно оповідає про сходини цеї трійки за містом Жовквою, доставу летючок зі Львова, які потім розкидали у Жовкві з нагоди свята 1. листопада, шкільної акції і т. д. Оповідає теж подрібно про свою стрічу у Львові з підс. Львом Стойкевичем, про свій побут на інструкторськім курсі ОУН у Львові, який відбувався в Академічнім Домі при вул. Супінського. Каже, що на курсі викладали підс. Мирон Богун та Іван Микитюк. Третього прелегента не знає. На курсі викладали про ідеольогію ОУН та конспірацію членів і т. д. При кінці на курс прийшов підс. З. Матла і тоді підс. Касараб вказав на нього, що це член ОУН., який втаємничений у справи ОУН. З Матлою підсудний зустрічався ще декілька разів. Дістав від нього пакуночок з летючками. Матла заявив, що коли підс. Галапац відбуде спеціяльний вишкіл, тоді може стати повітовим інструктором ОУН. Проти Гумена, б. директора ПСК у Жовкві виступав тому, що вважав Гумена комуністом. Думку „спрятати" Гумена підсунув йому підс. Касараб. Згоду вбити дир. Гумена привіз Стойкевич зі Львова. Тоді підс. Касараб запропонував, щоби його вбив підс. Васечко, на що підс. Галапац згодився. Словом, Галапац піддержує в цілості оба акти обвинувачення. Додає, що підс. Куликовець самочинно згодився вбити поліційного агента С. Яцину, як небезпечного для ОУН. Згадує, що провідником їхньої трійки у Жовкві був Касараб. Підс. Матла був зверхником підс. Касараба, а Лев Стойкевич був звязковим. Після вбивства Яцини совісно підсудному і йому стало жаль його. До ОУН вступив тому, що вважав це добрим ділом. До вини признався тому, що почувається винним і тому, що підс. Касараб закинув йому речі, яких він не зробив. Підс. Галапац зізнавав довше ніж півтора години.

В год. 1-ій пополудні після 15-тихвилинної перерви почав зізнавати другий з черги підс. **Володимир Касараб.** Признається до приналежности до ОУН, куди стягнув його підс. Малиновський, з яким зустрічався у домівках товариств і балакав на ріжні політичні теми. Від підс. Малиновського одержував нелегальні видання ОУН і дістав револьвер марки Ф. Н. Малиновський доручив йому втягнути до організації метких хлопців. І дійсно підсудний втягнув до ОУН Куликівця, а згодом і Галапаца. Підсудний давав Куликівцеві читати видання ОУН; в зимі 1934 р. дав йому револьвер. Їздив до Львова, де стрічався зі Стойкевичем, від якого одержував протишкільні летючки і літературу.

Заперечує рішуче, начеби втягнув підс. Васечка до ОУН і про його приналежність до ОУН нічого не знає. Каже, що в слідстві підтвердив зізнання підс. Галапаца у справі приналежности підс. Васечка до ОУН тільки тому, щоби вагге його не завернули на поліцію.

Був на інструкторськім курсі ОУН в Академічнім Домі. Нікого з присутніх на тому курсі, крім підс. Галапаца і Стойкевича, не знає. Заперечує рішуче, начеби на курсі викладав підс. Матла теж не Микитюк і Богун. Каже, що підс. Матли теж не було в Академічнім Домі. (Підс. Галапац на запитання предсідника каже, що вище згадані підсудні були в Академічнім Домі). Про вбивство Гумена теж нічого не знає. Від підс. Галапаца довідався, що він привіз зі Львова приказ убити Яцину. Каже, що був організаційним референтом. Боевим командантом був підс. Галапац і тому доволі часто їздив до Львова.

В год. 3-ій скінчив зізнавати підс. Касараб і предсідник перервав розправу до год. 5-ої пополудні.

ПОПОЛУДНЕВА РОЗПРАВА.

Після 2-годинної перерви на обід в год. 3.15 вечором почав зізнавати третій підс. Гринь Куликовець. Признається до приналежности до ОУН, куди втягнув його підс. Касараб у 1934 р. Від нього діставав нелегальні видання ОУН. З весною ц. р. одержав від нього теж револьвер і його сховав до куферка. У червні ц. р. віддав підс. Касарабові, який вручив підсудному револьвер з поворотом у вересні і приказав слідкувати за Яциною. Приказ убити поліц. агента видав підс. Касараб у хаті Галапаца 11. вересня ц. р. День перед убивством стрінув його підс. Галапац і приказав убити Яцину другого дня, бо буде з ним зле. Тому підсудний позичив ясний плащ від Тимкова і прийшов до Жовкви. Вечором побачив, що за ним слідкує підс. Галапац. Тому рішився виконати приказ. Підсудний станув під каштаном коло Народнього Дому і слухав концерту, який відбувався у Народньому Домі. Підсудний витягнув револьвер, але не мав наміру вбивати Яцину. Хотів тільки вцілити Яцину в руку, щоби виконати приказ і втечи. Коли Яцина вийшов з концерту, підсудний у великім схвилюванні підніс револьвер. Права рука задрожала і підсудний піддержав револьвер лівою рукою. В цій хвилині впав стріл і підсудний почав утікати. Запевняє, що не мірив у голову Яцини і стріл упав тільки припадково. Револьвер дістав уже набитий від підс. Касараба. Каже, що підс. Галапац і Касараб навіть не навчили його стріляти.

До Яцини стріляв уперше в житті. Підсудні Галапац і Касараб заперечують. Підс. Касараб додає, що дав йому цілу пачку набоїв, щоби вчився стріляти. Підс. Куликовець каже, що це неправда. Підчас своїх зізнань був хорий. На питання прокуратора, чи бачив його в судових арештах у Жовкві, підс. Куликовець відповідає, що не пізнає прокуратора. Каже, що підс. Галапац приказав йому перед убивством перебратися так, щоб його ніхто не пізнав. По дорозі підсудний кинув капелюх, револьвер сховав до куферка у Калитинського, а плащ віддав Тимкові.

ПІДС. ЗЕНОН МАТЛА

заперечує вину. До ОУН не належав, до Академічного Дому не ходив, приказу убити Гуцева і Яцину не видавав. В цій справі взагалі нічого не знає і ніколи не зустрічався з ніодним з підсудних.

В год. 7-ій вечором відбувається далі розправа. Дальший хід процесу подамо завтра.

—o—

Українська делеґація в прем'єра Козловського.

ВАРШАВА, 5. 11. ПАТ. Премієр Козловський приняв делеґацію українських кооперативних установ: президента д-ра Левицького, д-ра Назарука, д-ра Макуха, Квасницю та Луцького.

Вислід громадських виборів у Підгаєччині.

Аг. Всхуд повідомляє: В неділю відбулися в усьому підгаєцькому повіті вибори до громадських рад. Голосування відбулося всього в 17 громадах. В інших громадах вибори відбулися без голосування на основі компромісу. До компромісу дійшло в 84 громадах і вибрали 1526 радних, а то 790 поляків, 721 українців, 2 старорусинів і 13 жидів.

Вибори в Зл. Державах.

ВАШИНГТОН, 5. XI. ПАТ. 6-го листопада в Зл. Державах відбудуться вибори до палати репрезентантів, яку зовсім відновлять, і до сенату, який зміниться в 1/3 свого складу. Відбудуться теж вибори 33 стейтових губернаторів у 36 стейтах на заг. число 48, вкінці в 48 стейтах будуть вибори до законодатних установ. Перемога през. Рузвельта та демократичної партії мабуть запевнена.

Хочуть татуованих вояків.

ВАШИНГТОН, 5. 11. ПАТ. Часопис „Інфантрі Джорнел" виступив із проєктом, щоби кожний американський вояк був татуований. Автори проєкту кажуть, що вищі старшини армії піддержують цей плян, що на випадок війни поможе розпізнавати ранених і убитих.

Пірати напали на корабель.

ГОНГ-КОНГ, 5. 11. ПАТ. Одержали тут із китайського корабля, якого комендантом є британський старшина, таку радіотелеграму: Вчора нас заатакувало 12 китайських піратів і ми мусіли змінити курс. Трьох людей із залоги схопили. Тепер плинемо на Сватов.

Пятьдесятьліття одної читальні.

Село Лисятичі (пов. Стрий) і його культурний та господарський дорібок. — Ювилей читальні „Просвіти". — Посвячення будинку читальні. — Святочний концерт і привіти від центральних установ. — Закінчення свята.

Здавен-давна основою нашого національного життя було село. Всі найвидатніші наші громадські діячі і патріоти вважали його підоймою нашого національного руху та вязали з ним надію на краще завтра. Село довгі часи було одиноким резервуаром пробоєвих кадрів наших діячів і одинокою силою, на якій можна було опиратись при проводженні в життя наших національних завдань. Тепер село далі лишилось головною підвалиною нашої нації, але не одинокою. Поволі починають скріплюватись і кадри українських міщан, але й вони завдячують у більшости і своє походження і розміри силу таки нашому селу. Праця кількох поколінь, що попереджувала нас у національній роботі на селі, не пішла на марно. Нині наше село має своє добре та виразно скристалізоване національне обличчя, має свою питому культурну й господарську традицію, має своїх героїв праці для національного добра. Є в нас уже поважна скількість сіл, що під оглядом орґанізованости і подвигів для загального добра є зразковими. До таких належить між іншими село Лисятичі, стрийського повіту, яке святкувало в неділю 4-го листопада 1934 р. пятьдесятиліття своєї читальні „Просвіти".

Село Лисятичі вже перед великою війною належало до зразкових під оглядом національного освідомлення і праці. Під вмілою та енерґійною кермою свого пароха о. Андрія Пеленського зуміло воно вже крім читальні, заснувати в себе „Сокіл" (тепер розвязаний), касу Райфайзена, молочарню і споживчу кооперативу. Вже тоді, перед самим вибухом великої війни заложило воно фундаменти під величаві репрезентаційний будинок читальні „Просвіта". При закладинах угольного каменя були тоді такі незабутні наші діячі і патріоти як пок. д-р Евген Олесницький, о. Остап Нижанковський і д-р Єр. Калитовський, а з живих д-р А. Гарасимів. Ще перед війною село рішило власним коштом і працею змеліорувати 800 моргів громадського пасовиська і зложило було на ту ціль поважну суму грошей, які здевалюувались.

По війні село не припинило своєї творчої праці. Відновило читальню „Просвіти" і довело до кінця будову поверхового дому читальні з великою салею та 8-ми кімнатами, в яких тепер мають приміщення всі інші установи села (крім районової молочарні, що має свій окремий будинок) і частинно школа. У селі є крім того ще дві молодші читальні, які мають теж свої будинки. Лисятичі перевели по війні меліорацію 800 моргів луки власним коштом і працею. Поставили дуже гарно споживчу кооперативу „Надія", касу Стефчика (райфайзенка), кружок „Сільського Господаря", кружок „Рідної Школи" і районову молочарню. Не стало тільки „Сокола". Громада вибудувала власним коштом залізничий перестанок, щоби дати змогу дітям їздити до шкіл у Стрию. Тепер будують там теж власним коштом велику, поверхову семиклясову школу. З описаного видно, що село Лисятичі дуже рухливе, працьовите та повне ініціятиви й енерґії на всіх ділянках життя.

Дня 4-ого листопада ц. р. Лисятичі мали своє велике свято. Було це пятьдесятиліття читальні „Просвіти". Рано приїхали на це свято гості зі Львова і Стрия. На залізничому перестанку стрічали лисятицькі громадяни владику о. єпископа Никиту Будку і делеґатів установ. Кінна бандерія в народніх місцевих строях робила мальовниче враження. Вона супроводжала гостей аж до тріюмфальної брами серед села. Начальник громади Мих. Данилишин витав владику і гостей хлібом та сіллю. Доокружне духовенство на чолі з о. крил. Пеленським зустрічало свого владику й о. каноніка Д. Лопатинського в ризах і з процесією та відпровадило їх до церкви, де відправив Преосв. Никита архієрейську Службу Божу та виголосив прегарну релігійну і патріотичну проповідь. У Богослуженні та в дальшому ході свята взяли участь і тисячі народу з доокружних сіл.

Після Богослуження вийшов від церкви величавий похід із процесією до будинку читальні. Похід відкривала селянська кіннота з прапорами, яка робила потім порядок біля будинку читальні. Акту посвячення будинку довершив в асисті численного духовенства Преосв. о. еп. Никита.

Потім відбулася в салі читальні святочна академія. Почалася вона хоровою продукцією під батутою п. І. Юника. Відкрив академію після тієї точки голова читальні о. крил. Андрій Пеленський. Він привитав гостей та присвятив теплу згадку основникам читальні пок. Андрієві Берникові, Іванові Кізимі, Михайлові Струкові та Василеві Дармохвалові, місцевим селянам. У своому слові підкреслив солідарну та витрівалу працю всіх громадян Лисятич біля розбудови народніх установ і зокрема біля будови читальні.

З черги витав читальню з її святом від Головного Виділу матірного Т-ва „Просвіта" ред. Василь Мудрий, від „Сільського Господаря" і „Центросоюзу" дир. Микола Творидло, від „Маслосоюзу" і „Сокола Батька" дир. Андрій Палій, від „Рідної Школи" д-р Мирон Коновалець, від стрийської філії „Союзу Українок" делеґатка філії. Потім виголосив прегарну промову посол Стрийської Землі Остап Луцький. По дальших хорових продукціях і декламаціях замкнув академію о. крил. Пеленський.

На закінчення свята відбувся в тій самій салі вже під вечір спільний обід, який влаштувала для гостей і місцевих громадян читальня „Просвіти". До столів засіло коло 200 осіб з Преосв. о. еп. Никитою та репрезентантами центральних установ, стрийських товариств і делеґатів сусідніх сіл. В часі обіду співав хор народні пісні, а струнна орхестра стрийського „Сокола" грала стрілецькі мотиви. У перервах промовляли ще: місцевий начальник громади, Мих. Данилишин, селянин Василь Королишин, довголітній управитель школи в Лисятичах п. Михайло Воробець (тепер пенсіоніст, що приїхав на це свято зі Львова), д-р Ант. Гарасимів зі Стрия і пос. Остап Луцький. За спільним столом панувала мила атмосфера щирости і всіх зближував глибоко вкорінений дух єднання.

Ціле свято робило могутнє враження й залишило по собі в усіх його учасників незатерті спомини. Це свято без сумніву причиниться до збільшення та скріплення і без того великої пильности та працьовитости лисятицьких громадян та додасть їм віри в перемогу добра й справедливости. Спільними зусиллями старих і молодих Лисятичі не тільки добудуть нові цінности для себе, але й зможуть стати першими поміж нашими сільськими громадами в загально-народньому змаганні до спільної дорогої нам мети.

З. В.

Вдатна імпреза.

Господарський показ філії „Сільського Господаря" в Калуші.

Філія „Сільського Господаря" в Калуші уладила в днях 28.—31. жовтня ц. р. господарський показ. Показ цей подуманий спочатку як скромний підрахунок вислідів цьогорічної праці вишколів хліборобської молоді при кружках „Сільського Господаря" в повіті, розрісся на справдішню господарську виставу, яка досить наглядно, хоч не в цілости, представила життя повіту з господарського й етнографічного боку. Всеж таки терен показу, а радше вистави, становили експонати вишколу хліборобської молоді, що уставлені зручно поруч експонатів (рільничих плодів) їхніх батьків, наглядно вказували на надзвичайно господарки батьків і користи господарського вишколу їхніх дітей, згуртованих у вишколах хліб. молоді.

Треба признати, що перший виступ вишколу хліборобської молоді — прибудівки кружків „Сільського Господаря", організації на терені калуського повіту зовсім молодої — випав уповні вдоволяюче. „Вишкіл хліборобської молоді" повстав весною ц. р. при 8 кружках „С. Г.", а саме в Голині, Мислові, Новиці, Підгірках, Підмихайлі, Перекосах, Довгій Калуській і Довгій Войнилівській. Найкращі висліди своєї праці запрезентували члени вишколів хліб. молоді при Кружках „С. Г." в Перекосах, Голині, Підгірках, Мислові і Підмихайлі, за що й дістали збірні та індивідуальні нагороди. Позатим виставили самі кружки та їхні члени чимало зразків гарно виплеканих на штучних погноях рільних плодів.

Друга ділянка, багато заступлена на виставі в цікаві експонати, це ділянка з етнографії повіту, зокрема його народні строї і вишивки. Треба знати, що калуський повіт своїм оригінальним положенням між Карпатами і Дністром єднає в собі прикмети народнього побуту бойка, підгірянина, а частинно й подоляка, що очевидно унаглянилося у збірці одягів і вплинуло на її ріжноманітність. Слід вкінці зазначити, що показ народніх строїв повіту, які поволи заникають, є першою того роду імпрезою в Калуші і добре було подумати про окрему її виставу.

За гарне стільо з ділянки садівництва і насінництва подбав п. Терпиляк із Залукви, Повіт. Союз Кооператив у Калуші виступив з показом виробів рідного промислу, а філія „Просвіти" з книжками; п. Гнат Лесів із Підмихайля виставив вироби першої сільської пекарні, п. Н. Мостиський зі Студінки виступив із шатківницею, терлицею і культиватором власного винаходу, прецизно сконструованими. Зокрема ці останні експонати звертали увагу загалу відвідувачів та насували думки про те, що й у нашому селі не бракує Едісонів, які при відповідних засобах і студіях могли б зайти дуже далеко. На диво слабо був заступлений діл пасічництва, хоч у повіті є зорганізованих при філії „С. Г." кількасот пасічників.

Слід ствердити, що труд і матеріяльні засоби, які філія „С. Г." вложила в організацію цього показу, оплатилися. Відвідувачів ок. 4.000, яких при кращій реклямі моглоб бути і вдвоє більше. В загальному вистава не тільки дуже корисна, але й уповні успішна.

З кінової хроніки.

Франческа Ґаль, відома з фільми „Чібі", віддалася оноді вдруге за адвоката д-ра Тайковича в Будапешту.

Фільма мерців. Так можна назвати фільму, яку змонтувало одно американське виробництво. Вона замітна тим, що грає в ній 12 акторів... покійників. Це властиво тільки монтаж окремих сцен, у яких грали актори, що вже не живуть, але він такий майстерний, що глядач має ілюзію одностайної акції. У фільмі „виступають" Марія Дреслер, Рудольф Валентіно, Фатті, Мебель Нормонд, Джек Пікфорд і і.

Карло Лемль, один з найбільших промисловців Голівуду, у розмові з кореспондентом „Нає Цюріхер Цайтунг" виявив свої пляни про продукцію на найближчий сезон. Готовлять 36 фільм, з цього 18 комедій та стільки драматичних пес. У продукцію цих фільм вложили вони 10 мільйонів долярів, при чому не тільки не зменшили платень фільмових зірок, як цього домагався Рузвельт, але навпаки: деяким акторам гонорарі значно підвищили. Одночасно закинули продукцію фільм у природних колірах, бо це попросту не оплачується. При накручуванні „Короля джезу" вложили 300 тисяч долярів, але успіх фільми далеко не оправдав вложеного капіталу. Найбільше сценаріїв написали на „жахливі" теми. Успіх „Франкенштайна" і „Кінг-Конга" показав, що публика всіх країв залюбки ходить на такі фільми, жадна емоції та несамовитости. (ст.)

Еміграційні справи.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІҐРАНТІВ ДО БРАЗИЛІЇ.

З огляду на обовязуючі нові еміґраційні приписи до Бразилії, всі еміґранти, що стараються виїхати туди і мають візвання себто „аффідатіву" старого типу, повинні ті документи відіслати своякам у Бразилії, щоби виробити нові візвання. Передавлені візвання можна також спрямовувати до бюр Еміґраційного Синдикату на провінції. Тому невдовзі створять відділ Еміґраційного Синдикату в Бразилії, що буде помагати людям на терені Бразилії, щоб виробляли документи для осіб, яких взивають із Польщі. Особи, що мають нові візвання, вироблені по день 12 вересня ц. р., повинні також звернутися до Еміґраційного Синдикату, щоби дістати інформації, які торкаються виїздових формальностей, себто виробления безплатного заграничного пашпорту, вимагаючих свідоцтв і т. п.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 63-?

— Дня 10. ц. м. улаштовує Карпатський Лещетарський Клюб „Дансінг-брідж" в салях „Народньої Гостинниці". Окремих запрошень не висилається. Гостям раді. 522

— **Вже вийшов з друку Календар-Альманах „Червоної Калини" на рік 1935.** Календар багатий змістом подає **нові цікаві причинки до історії наших визвольних змагань** та багато **нових** дотепер непублікованих **світлин**, як прим. ген. Тарнавського в українськім генер. однострою. — Нова 3-барвна мистецька обгортка арт. Р. Чорнія. — Ціна зол. 2.—, з пересилкою 2.25. 525 1—3

— **Доказ, який заступає томи творів!** Бундезен, комісар гігієни Шікага так висловлюється про пастеризоване молоко: „Від часу впровадження примусової пастеризації (в Шікаго), — **не було випадку заразливої недуги**, яку можна приписати би спожиттю молока. Є це рекордовий доказ, що заступає томи творів про вартість і доцільність пастеризації, як охоронного середника для здоровля". Ті цінні уваги довголітнього фахівця повинні бути міродай... й для нас головно в теперішній час пошесних недуг. Тому в містах, в яких Маслосоюз продає пастеризоване молоко — повинні ми спожива... ти задля забезпеки здоровля свого і наших д... тей — тільки пастеризоване молоко, вільне не всіх хоробтоворчих бактерій.

— **Податкові полекші.** Міністр внутрішніх справ наказав полекші в самоврядних податках для населення, що потерпіло від повені. Полекші в самоврядних податках будуть приділені аналогічно до полекш у державних податках, окреслених розпорядком міністра скарбу. По... лекші мають торкатися особливо вирівнавчого податку для сільських громад, податку ... ційного, спеціяльних оплат, дорогових і ... ськового податку. Виконання цього розпорядку поручив міністр воєводам у Тернополі, Станиславові, Львові, Кракові, Варшаві, Любліні і Кельцах.

— **Занимання належностей за достави для війська.** М-ство скарбу зарядило, щоби скарбові уряди не займали селянам титулом залеглих податків більше як 25 проц. належности від державного скарбу за достави для війська. Метою того розпорядку є поширити серед хліборобства достави для війська з поминенням посередників.

— **Школи не спиняють злочину.** Федеральний сенатор з Нюйорку, д-р Роял Ковпленд, що є головою сенатської комісії для запобігання злочинові, промовляв на зібранні методистів у Брукліні. При цій нагоді він подав свої помічення про злочин в Америці. Він каже, що Америка видає біліони долярів на освіту й шкільну науку, а не вміє спинити злочину. Отже з цього сенатор робить висновок, що шкільна наука повинна йти в іншім напрямку. Америка видає на злочин 25 центів з кожного доляра, зробленого пересічним громадянином. Коли він приглядався вязням в Шикаго, ніодин з них не мав ще 25 літ. Їх пересічний вік є 23 літа. Найбільше злочинців має 18—19 літ. А всі вони хиба молоді хлопці або дівчата. З цих помічень робить сенатор такі висновки: Треба науку звернути на вияснення моральних засад. Дітей треба вчити їх обовязків для родини і привчиковувати до чистоти серця. Цього року 9 мільйонів дітей з ... віці не пішло до школи, бо нема грошей на будинки. 350.000 хлопців і дівчат пустилося на волоцюжне життя. Першу відповідальність за це поносять батьки. Але батьків повинна ... церква. В деяких громадах підземний світ сильніший ніж зорганізоване громадянство. В такій громаді церква може показати свою силу. Тоді церква буде також мати вплив і на молодь, а тим зможе запобігати дальшому розвиткові злочину. Коли церква не сповнить своєї ролі, то американські громадянські установи й засади мусять цілковито розложитися. Церква повинна співділати з домом, з поліцією і зі шпиталями. Тоді можна надіятися поправи відносин — кінчив сенатор.

— **Крівавий грабіжницький напад.** На купця Маркуса Мэйснера зі Щурович пов. Броди напав на дорозі в лісі замаскований бандит і, загрозивши йому смертю, заграбав йому кількадесять зол. і товари та втік у ліс. На крик Мейснера надбігли два гаєві, Петро Захилко і Іван Часницький і пустились за грабіжником. Підчас погоні впав з корчів стріл, що положив трупом гаєвого Петра Захилка. На місце випадку виїхало зі Золочева кількох поліційних агентів з псом.

— **Скритовбивство.** До Закомаря пов. Золочів прийшла вечором 21-літна Стефанія Шуп... ська у відвідини до свого кревного Стефана Корнила. Незабаром, коли Стефанія лишилася сама в кімнаті, крізь вікно впав крісовий стріл. Куля попала їй в серце, так що вона згинула на місці. Поліція глядає за душогубом.

— **Краєва хроніка.** В Бережанах застрілився вояк 51. п. п. Йосиф Тортен з причини нещасної любови. — На румунсько-польській граничній стежці застрілився вояк румунської граничної сторожі Іван Тещюк, залюбившись безнадійно в дівчині зі села по галицькому боці. — В Бережанах застрілився Бронислав Монарський, ученик VI. ґімн. кляси, знеохочений до життя. — В Блонках біля Кросна побилися два парубки за дівчину, причому один із них, Влод. Варга згинув, пробитий ножем. — На залізничім шляху біля мосту на Вігорі під Перемишлем знайшли тіло ем. залізничого магазиніра Лукашака, що відобрав собі життя, кинувшись під потяг.

— **З Польщі.** В Лодзі арештували двох старшин місцевої пожежної сторожі, Антона Фі... кевича і Стефана Калужинського за зловживання й кепську господарку. — У Стшегові під Млавою пятьох замаскованих бандитів напало на мешкання Д. Тика, власника молочарні і, зранивши його вистрілом з револьвера, забрали з каси кілька тисяч зол. та біжутерію.

— **Вбили начальника суду.** Начальник суду в Чарнобжегу, Скшос пішов в 8. год. вечором з електричною ліхтаркою в руках, щоби замкнути на ніч пивницю перед злодіями. Коли довший час не вертався, домівники пішли за ним і знайшли під пивничними дверми вже тільки трупа. Покликаний лікар ствердив, що хтось рубнув суддю сокирою в шию і вбив на місці. Закріввлену сокиру знайшли опродалік. Нема сумніву, що Скшос згинув з рук злодія, якого застав у своїй пивниці.

— **Модернізація турецької музики.** Турецьке міністерство внутрішніх справ з наказу Кемаля Паші заборонило турецьким радіостаціям передавати стару турецьку музику. На будуче вільно їм пускати на филі стару музику, скомпоновану тільки в европейському стилі. Кемаль Паша хоче тим способом змодернізувати також турецьку музику.

— **Воронов хоче відмолоджувати 160-літних людей.** Як повідомляють з Марсилії, славний лікар Воронов, що живе у Франції, виїхав до Кольомбо, щоб розслідити остров Цейльон, де багато людей осягнуло вік 160 літ. Д-р Воронов хоче перевести на тих людях спроби своєї методи відмолодження при помочі перенесення желез. На таких старих організмах він досі ще не практикував.

— **Летунська катастрофа** склалася біля Атенбурга в Англії. З нагоди вінчальної врочистости в одній місцевій родині з недалекого летовища вистартував літак, що мав скидати на весільний похід конфетті. Нараз літак дістався у корковтяг і впав на землю. Зпід останків розбитої машини добули тіла пільота і пасажира.

— **Самогубство при домовині Валентіна.** З Голівуд повідомляють про самогубство одної американки Анни Джонстон, яка прибувши до могили славного фільмового актора Рудольфа Валентіна, зажила отруї й вмерла на місці. Є це один з багатьох випадків самогубства з любови до „божеського Валентіна".

— **Міжнародній Театральний Конгрес у Римі** закінчився позавчора. Скликувала його „Королівська Академія" на тему: „Масовий театр" і „Театр у його відношеннях до держави". Головував славний італійський драматург Люіджі Піранделльо. Приїхали відомі письменники: Метерлінк, Жіль Ромен, Жіроду, Кістенекерс, Кроммелінк, Еміль Фабр, Гавптман, А. Керр і режисери Ґордон Креґ, Таіров та інші. Італійський письменник Бонтемпеллі говорив про сучасний стан театру, вказуючи на те, що війна вбила старий, а нового не створила. Він тої думки, що глядачі повинні так само як на змаганнях копаного мача брати участь у дії. Марінетті домагався театру на 20.000 осіб, Метерлінк теж вірить у театр грандіозних розмірів. Славний реформатор англійського театру Креґ не погоджувався з німецьким делеґатом Ґропіюсом щодо потреби злити сцену з партером і театр з кіновими технічними засобами. Рос. режисер Таіров був проти механізації театру і радив вернутись до старих італійських зразків „Комедії дель арте". На закінчення конгресу учасники оглядали песу Анунція „Доч Йоріо", режисеровану Пірандельом і з обстановою Кіріка.

— **За лихву кара смерти.** В Афґаністані вийшов дуже суворий закон. Усім, що займаються професійно лихвою, загрожує кара смерти — відрізання голови мечем. Причина такого закону та, що за останній час селяни, ремісники, навіть купці стали жебраками наслідком надто високих лихварських відсотків.

— **Націоналізація імен.** Нанкінський уряд оголосив поклик, щоб усі китайці позбулись поганої моди прибирати европейські імена. Відомо, що китайські емігранти до Америки, подібно, як наші, наслідували англійські імена, забуваючи рідні. Тепер мусять вернутись до народньої традиції.

— **Спосіб на чистоту.** Уряд Ґуатемалі видав цікавий розпорядок. Чисті школярі будуть платити нижчу шкільну таксу, ніж брудні. Вчитель починає щодня лекцію від оглядин рук, вуха, шиї. Стан чистоти записує і при кінці року дає загальну ноту. На жаль, діти не завсіди тут винні і ноту дістають скоріше батьки, що або не стежать за дітьми або не мають досить мила вдома.

— **Ріжні вістки.** У Штутґарті заарештували трьох бельґійців, підозрілих у шпигунстві. — Сіямський уряд заборонив ґазетам друкувати будьякі звістки про наміри короля, що хоче зректись престолу. — У Любек німці відкрили памятник своєму воєнному шпигунові, Карлові Льоді, якого англійці переловили підчас війни і розстріляли в Льондоні. — В австр. місті Фельдкірхен відкрили потайний склад вибухових матеріялів. — Бюро гітлерівської пропаганди має намір вислати до Зл. Держав колишнього провідника австрійських „Наці" Фрауенфельда. — У пруських вязницях було у 1933 р. 56.928 вязнів, у 1931 р. тільки 32.525; утримання кожного вязня у 1931 р. коштувало річно 1228 марки, в 1933 р. тільки 725, очевидно коштом харчу та деяких виґід. — Дві великі американські газети „Ню-Йорк Геральд" і „Шікаго Трібюн" злились в одну під змішаною спільною назвою. — Французькі фемі́ністки внесли нову петицію до міністерства, домагаючись виборчих прав для жіноцтва.

Дивогляди.

НЕ ЗНАЮТЬ СВОГО ЩАСТЯ.

У Франції за 1933 р. багато осіб, що грало на льотерії і виграло дрібні суми, зовсім не доглянуло, що їх льоси вийшли. 4 міліони франків залишилось у державній касі ждучи надаремне на тих, що моглиб їх підняти. Тепер після року вони перейдуть на власність держави.

ВИБАГЛИВА СТРАВА.

З „Комсомольської Правди" довідуємось, що у совітських ресторанах подають гостям списки страв із сильно буржуазними назвами. Нпр. „Рокамболь андалюзійський по вавилонськи з ґарніром". У перекладі на звичайний язик (той, що їсть) це холодні (бо недогріті) зрази з капустою із дня попереднього. Стара капуста — Вавилон, холод — Андалюзія — (бо там гаряче), сос — ґарнір, а все разом, щоб не вгадати — Рокамболь

З нових видань.

ЖУРНАЛ З ВІКНОМ НА ЕВРОПУ.

(„Ми", літературний неперіодичний журнал, Книга III, літо 1934 р. Варшава. В-во „Варяг", ст. 22. Ціна 3 зол.).

Цей вибагливий неперіодичний журнал, що з великопанським жестом спізнює пори року (даючи літній випуск на осінь), хотів би приспішити розвиток смаку нашого читача піддаючи йому вибагливіші українсько-европейські страви. Дві ориґінальні новелі, одна чужинна, чотирьох поетів, спомини, рефлексії на культурні теми, одна критична студія, рецензії, і — як у кіні або на концерті — т. зв. наддатки поза програмою.

„Вечір у Розумовсьфкого" **Юрія Косача,** хоч і фрагмент, річ прегарно задумана і переведена рукою вже не молодого автора, а майстра. Взяти постать із нашої історії, показати її на тлі европейського сальону з дамами, дипльоматами і всім блиском аристократичної пишноти, двома-трьома мазками розворушити рефлексії на тему давнини, що видається давно присипаною музейним порохом і серед того всього зробити центральною особою Бетговена — на це треба мати сміливість, розмах і хист оживляти покійників, до яких досі наші письменники не важились підходити.

„Очі в труні" **Андрія Крижанівського** недаремне називається новелею. Сучасні автори люблять перемішувати літературні роди, але коктейлі теж підлягають деяким хемічним законам, бодай у шлунку тих, що їх пють. Крижанівський має стилістичний талант, а не має сюжетів. Ця його новеля майже нічим не ріжниться від „Фрагментів із щоденника". С. Доленга (у тому самому томі), що є всякими міркуваннями. Автор пише в одному місці: „О, мій читачу! Новеля моя важка і темна. Новеля моя виросла в серці, розятренім давніми болячками. Новеля моя не про людей, не про тілесну анатомію літературних персонажів. Новеля моя про те, як болить моє серце дивним, затроєним болем..." Що важка і темна, погоджуємось. Але болю серця не відчуваємо. І далі:

„Я знаю — критики скажуть ще, що я від Гоголя й Хвильового, критики запінено накинуться на мене за „неморальність образів"...

Ніякої неморальности образів тут нема, а хоч від Гоголя запозичений герой — усе це тільки „хвильовизм" без динаміки Хвильового. Заява автора: „Я рішуче ні за що маю нашу критику" — зовсім нещира; навпаки він увесь час тільки бачить перед собою читача і ввесь час робить до нього міни. Усякі графічні знаки з окликами, рисками, питайними знаками і місця видруковані петітом зовсім тут ні при чому, бо увага читача ані не напружується ані не падає. Вірменський оселедець без голови і хвоста, у середині з ґарніром.

Переклад з еспанського **Рамона Переса де Аялі** „Упадок дому Ліміні́в" — зроблений дуже дбайливо І. Дубицьким, з гарною передмовою— призначений тільки для смакунів. Увесь ефект таких новель притаєний у композиції твору, яку треба розглядати майже з технічного боку. Пересічний читач незацікавлений питанням: „навіщо Аяля написав це?" — не має що на зуб узяти.

Представники поезії в цьому томі Ярослав Ярий-Дригинич, Наталя Лівицька-Холодна, Святослав Гординський та Юрій Косач.

Ярий-Дригинич дебютує під впливом незясованої „модерни", що залюбки відкидає у поезії три основні елементи: риму, ритм і сенс. Риму заступають часто невпіймавні ухом асонанци, ритм — нове вухо замовлене у фабриканта ґіпсових виробів, а сенс — пересвідчення, що в поезії його не треба.

В камінім реготі чаклує прірва, склубившись у дим
І розстилає кручі та причаєні провалля...
Блаженний муж, хто кріпко йде, хто мужність хвалить,
І не страшний йому зловіщий, дивовижний Лив!

Н. Лівицька-Холодна дає безпосередні, теплі строфи у стилі Ахматової (нема в нас нині поеток цього рівня) і добрий переклад П. Валері.

Святослав Гординський іде щораз далі у свому розвитку від часу, як видав свою першу збірку, — **Юрій Косач** не менше сучасний, не менше ориґінальний у доборі тем і силі вислову.

Незвичайно симпатичний тон мають уривки із спогадів **Гліба Лазаревського** „Враження й зустрічі". Перед нашими очима пересуваються картини з 1920, 1921, 1924 і 1927 рр. з Рад. України. Тільки кілька картин, а ціле тут життя: автор хоче робити переклади з чужих мов і в Держ. видавництві дістає кілька відповідей від тих, що проводять цим ділом: В. Еллан редактор „Вістей" відкриває своє правдиве обличчя кількома рухами: Сосюра деклямує вірші, Антоненко-Давидович має свої погляди на історію Москви: духовий образ Хвильового, — сценка з „Українського Клюбу" в Києві. Все живе, цікаве, без одного зайвого патетичного оклику.

Є тут і мій нарис про Ст. Бжозовського, де стараюся розяснити світогляд цього велика критика деякими психічними рисами спорідненими з Геґлем; Бжозовський, що і досі має такий величезний вплив на польську критику хотів примирити у собі первні, які виключають один одного. Від цього месіянізму терплять нині ріжні „абсолютисти" европейської культури.

м. р.

(Докінчення буде).

—o—

З театру.

Українська Драматична Сценка у Львові: „ПОЦІЛУНОК ПЕРЕД ДЗЕРКАЛОМ" песа Фодора.

Песу цю ставив два чи три роки тому міський театр, після того, як обійшла вона ріжні европейські сцени, залишаючи скрізь повну касу. Добрий драматичний технік, відомий у нас, автор „Церковної миші", зробив тут із кримінальної хроніки ефектовний психольоґічний репортаж. Коли бачили ми пізніше ту песу на фільмі, могли зрозуміти, чому вона не має такої сили, як на сцені. Там, де ми сподіваємось нового ситуаційного вузла, автор дає нам аналізу психольоґічного стану героя, задоволений одним загальним ефектом, що наче меч Дамокля висить над сценою: — револьвером

Новоутворений драматичний гурток у Львові з наших безробітних акторів і деяких аматорів мав мабуть на увазі загальновідомий успіх „Поцілунку перед дзеркалом", коли вибрав його на першу виставу. Режисер мав багато клопоту з обстановою, яку треба в кожній яві зміняти на такій малій сцені як у салі „Уль", неприспособленій для складніших операцій. Нещастя хотіло, що на день премієри припадали вже дві інші наші імпрези, в яких публика взяла живішу участь. А проте не можемо уявити собі, щоб усе наше львівське громадянство знало вже песу Фодора; ті, що прийшли на неї, дивувались, як мало у нас людей цікавих.

Артисти мали тяжке завдання. Все у цій песі залежить від гри артистів; зовсім звичайні речення або жести можуть набирати глибшого змісту або проминати без найменшого враження. П. Сорока, артист з рутиною, вроджений комік, не має хисту до траґічних роль. П. Тарнавський грав увесь час тільки прибитого й апатичного, не добувши із себе сильніших тонів, навіть голосу. П. Яблонський дуже несміливо і віяково дебютував. Із пань тільки п-і Сорокова відограла як слід свою ролю. П. Орлян не зовсім давала собі раду із траґічними та настроєвими моментами. П. Кульчицька мала забагато наівної молодости, як на адвокáта.

Кожний початок — важкий. Якби публика проявила стільки енерґії та доброї волі, що орґанізатори цієї вистави, то і такий початок був би легший.

м. р.

Дописи.

ЛУЦЬК.

Зростання злочинности. Наш читач лежим вірив газетній звістці, що десь-то на вязниці був вивішений білий прапор на знак, що у вязниці нема ні одного вязня. Криміналісти-ж давно твердять, що рівень злочинности у великому відсотку залежить від умовин життя. Очевидно й на Волині є звязок між цими двома явищами, бо злочинність тут зростає в швидкому темпі. Подаємо факти з кількох останніх днів: Окружний суд у Луцьку розглядав справу Антонини Артюк з Торчина, якій прокуратура закинула, що вона зварила власного синка Володимира. З браку доказів злої волі суд засудив її лише на 6 місяців вязниці за необережне попарення синка. — На тлі пімсти Гнат Жук і Сергій Савчук з Мизова на Ковельщині смертельно побили Макара Жука. — В с. Неця під Рівним уночі при світлі місяця донька селянина Кевшина прокинулася, побачила якогось чоловіка, що влазив до хати через вийняте вікно, і наробила крику. В тому моменті незнайомий вистрілив з військової рушниці. Пробуджена жінка Кевшина пізнала в злочинці сусіда Михайла Калетчука, який ворогував з ними за землю. Злочинець утік, а жінка, повернувшись до ліжка, ствердила, що її чоловік і друга донька вбиті. Незабаром відбудеться судова розправа. — Два незнані бандити, озброєні обрізаними крісами, напали на мешканця с. Олібова на Дубенщині, сильно побили як його самого, так і його жінку й заграбили 800 зол. — Біля Хобултова на Рівенщині поліція арештувала відомого злодія і грабіжника С. Петрушевського, при якому найшла бравнінг з 10 набоями. - І так щодня — злочини, занепад моральности, кров і сльози, знущання. Коли ми ближче приглядаємося до цих злочинців, а в деяких випадках — просто нещасних людей, то стверджуємо сумний факт, що вони є жертвами отої темряви, яка щораз сильніше заливає маси через брак культурно освітніх організацій, моралізуючої лектури, стичности з чесними порядними людьми. Сьогодні на Волині пливає по поверхні життя найчастіше моральна згнилизна, яка тільки одна має вільний доступ до мас. Якщо умовини життя не зміняться і люди етики й морального життя не дістануть доступу до мас та не розпічнуть серед них оздоровляючої культурно-освітньої праці, то Волинь усе буде котитися по похилій дошці деморалізації і злочинів.

X.

СПОРТ.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Тризуб — У.Р.С.К. 6:3. Товариські змагання обох дружин покінчились заслуженою перемогою команди Круги й Заходу. Суддя п. Назар.

Тризуб II — УРСК II 2:2.

БРОДИ. Ґвязда — Богун 5:1. Несподівано ця висока поразка ослабленої програни Богуна, дотепер найсильнішої дружини Брідщини. В першу чергу недостає богунцям правильного тренінгу.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Коломия, 1. листопада 1934. Ч. 21. Р. X.

ЖІНОЧА ВОЛЯ, безплатний додаток до часопису „Жіноча Доля“ для сільського жіноцтва. Коломия, 1. листопада 1934. Ч. 21. Р. III.

СВІТ МОЛОДІ, безплатний додаток до часопису „Жіноча Доля“ для українських пічат.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 6. XI. год. 7·30 веч. Прем'єра „Чоловік і Надчоловік“ песа Бернарда Шова.

Середа, 7. XI. год. 7·30 веч. „Чоловік і надчоловік“.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 6. XI. год. 7·30 веч. „X—33“.

Середа, 7. XI. год. 7·30 веч. „X—33“.

Концертове Бюро Тірна:

Вівторок, 6. XI. В. Пшігода у Дрогобичі.

Середа, 7. XI. В. Пшігода у Перемишлі.

Кіна.

АПОЛЬО: „Нуждарі“ (Віктора Гіго).

АТЛЯНТИК: „Віва Вілля“.

ВАНДА: „Усміх щастя“.

ҐРАЖИНА: „Чар віденського вальса“.

КАСІНО: „Любовні мрії“ з Ришардом Таубером.

КОЛІСЕЙ: „Грішник“ і ревія „мистецький чаленджь“.

КОПЕРНИК: „Нана“ (на осн. Е. Золі). Крім того: колірова ґротеска та найновіший Тижневик Парамавнту.

МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осн. Е Золі) і ревія: „Проґібіція шалів“.

МІРАЖ: „Нібелюнги“.

МУЗА: „Кохає, любить, шанує“.

ПАЛЯС: „Скамподьо“ (Доллі Гас).

ПАН: „Присуд життя“ і ревія.

ПАСАЖ: „Пригоди мандрівників“ (Вівіян Десмонд) і ревія: „Ґранда над Ріо Ґранде“.

РАЙ: „Чи Люцина не дівчина“.

СВІТ: „Ганка очі чорні“ та циганський хор.

СОНЦЕ: „Піднебесні лицарі“, ревія: „Осінні маневри“.

СТИЛЕВЕ: „Князь Аркадій“ і ревія.

УТІХА: „Буря на світанку“ та ревія.

ХИМЕРА: „Їх Ексцеленція цілує“ (Джан. Ґейнор, Анрі Ґара).

Закордонне радіо.

Вівторок, 6. листопада 1934.

Відень (5 6,8) 12·00 Концерт, 17·30 Спів, 20·10, 22·50 Муз. гумор і дрібнички, **Братислава** (298,8) 15·55, 20·10 Концерт, 19·10 Літурґ. словацькі пісні, 19·25 Оп. арії, **Праґа** (470,2) 17·50 Камер. музика, 20·30 „Мева“ ком. Чехова, **Пост Парізієн** (312,8) 21·15 „Біла дама“ оп. Боальдіе, 22·00 „Жовта княжна“ оп. Ст. Саенса. **Париж** (1648) 21·45 Музика, спів, рецитації, **Берлін** (356,7) 12·00, 18·30 Концерт, **Ляйпціґ** (382,2) 18·00 Фортепян, 20·50 Слявянська музика, спів, **Мінхен** (405,4) 20·10 „Льо Спозо Делюзо“ ком. оп. Моцарта, **Будапешт** (550,5) 20·10 Мад. мельодії, 22·40 Спів, **Мілян** (368,6) 13·00, 17·10 Оркестра, 20·45 Оперетка, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Середа, 7. листопада 1934.

Відень (506,8) 12·00, 22·15 Концерт, 15·20 Для дітей, 17·10 Сучасна музика, спів, 20·05 „Юґендфрайнде“ ком. Фульди, **Братислава** (298,8) 16·45 Для дітей, 21·00 Театр. вечір, **Брно** (325,4) 21·05 „Початок романсу“ оп. Яначека, **Праґа** (470,2) 10·15 11·05 Сальон. муз. 20·35 Фортепян, **Париж** (1648) 13·15 Концерт, 21·00 „Фра Діяволо“ оп. Обера, **Рига** (514,6) 16·10 Лотиські пісні, 19·15 „Княжна чардаша“ оп. Кальмана, **Берлін** (356,7) 18·30 Спів, музика, 22·00 Балетова музика, **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 15·15 Дитячі пісоньки, 19·00 Фортепян, **Ляйпціґ** (382,2) 20·10 Соната на форт. Бетовена, **Будапешт** (550,5) 17·30 Флет, 19·30 „Банк Бан“ оп. Еркеля, **Мілян** (368,6) 11·30 Тріо, 17·10 Камер. музика, **Рим** (420,8) 20·45 „Мадам Батерфляй“.

Львівське радіо.

Вівторок, 6. листопада 1934.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Концерт, 12·45 Листи від дітей, 13·00 Полудневий денник, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Популярна ск. музика, 16·45 Скринька ПКО., 17·00 Пісні (Брагінська мецосопр.) у супр. форт., 17·25 Злочинність у дітей, 17·35 Легка муз. з гр. пл., 17·50 Почт.-техн. скринька, 18·00 Льв. турист. бюлетен, 18·02 Удуховлені матеріялісти, 18·15 Літ. нарис: Ст. Віткевич: „Портрет“, 19·00 Спів (Мосочи, бас) у супр. форт., 19·20 Актуальний фейл. 19·30 Форт. твори Фр. Лукасевича з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Легка музика, пісоньки, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт симф. орх., віольончеля, форт., 22·15, 23·05 Танк. муз., 22·45 Враження з побуту в „Балканському кітлі“.

Середа, 7. листопада 1934.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Гр. пл. (сп. Е. Бандровська та Флета), 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Пять хв. вітру від моря, 15·50 Ост. педагогічні видання, 16·00 Концерт, 16·45 Хвилинка питань, 17·00 Скрипка, 17·25 Пенсіонати, табори, кольонії, 17·35 Пісні (Венґжиновська) в супров. форт., 17·50 Спорт порадник, 18·00 Стенографія; 18·15 Легка 2-форт. музика, 18·35 Твори на саксофон в супр. фортепяну (гр. пл.), 18·45 З капіталістичної та совітської господарки, 19·00 Концерт муж. хору, 19·20 Балачка: Столярські роботи, 19·30 Легкі пісоньки (Ол. Даль, сопр.) в супр. форт., 19·50 Спортові вістки, 20·00 Концерт (спів, муз.), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Відч. у нім. мові „Небожеська комедія, як архитвір світ. літератури“, 21·40 К. Шимановський: II. Смичковий квартет, 22·15, 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.28 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·43, Париж 34·90·50, Берлін 212·90, Цюріх 172·44, Амстердам 358·35, Праґа 22·13, Італія 45·36, Нюйорк кабель 5·30 1/4, Нюйорк чеки 5·29 3/4.

Золото: Долари 8·91—8·93, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 81·70—82·20, Корони 35·80—36·30, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·30, рублі 1·20, фльорени 0·70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 1. 2. і 3. листопада ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла десерового	2·10 зол.
1 л. молока	0·14 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	4·00—4·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло і сметану слаба, на молоко сильна, на яйця звишкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 2. до 10. листопада ц. р. виключно купує тільки індики та пантарки. Ніякої іншої птиці не приймає. Почавши від 5. листопада ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвір'я птахомясарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Пантарки	I кл.	за 1 кг.	1·25 зол.
„	II „	„	1·00 „
Індики	I „	„	1·10 „
„	II „	„	0·80 „

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.